

Chlapec

Guláč je vysoký klobouček bez stříšky, vyrobený z tuhé černé plsti. Až po horní okraj je obtočen úzkými červenobílými ženyilkami. Po obou stranách jsou na ženyilkách upevněny barevné svazečky skleněných střapečků a vpředu nad čelem je postavena ozdoba z umělých květů, drobných kulatých zrcátek, korálek a mašliček zvaná „točko“. Do ní se zasazuje kosířek – dlouhé, uměle nabělžené jeřábí nebo volavčí pero. Tímto symbolem mládenectví se mohl dříve chlubit dospělý „šohaj“, který si sám přes rameno přehodil měřicí obilí (cca 50 kg). Po svém ožení musel však navždy kosířek odložit.

Košile slavnostní zvaná „katrovice“ je zhotovena z jemného plátna, vsazované rukávy jsou potom z molu. Rukávy jsou široké, dlouhé a sahají po zápěstí, ukončení je opět bílou krajkou. Dnešní bohaté výrazné strojové vyšívání se provádí bílou bavlnkou a je sestavováno do dvou širokých forem, které dosahují téměř po ramena. Úzký límeček (obojek) a prsní přeložka bývají zvláště pečlivě ručně vyšity, v současnosti červenou bavlnkou. Límeček se uzavírá čtyřmi dlouhými zoubkovanými šňůrkami, uvazujícími se na „smečky“ (mašličky). Jedna se z pravé strany přehazuje na záda přes lajbl.

Šátek kolem krku je zhotovován z červeného brokátového hedvábí s vetkanými pestrými květy, dlouhé červené proplétané třásně sahají téměř do pasu. Má být uvázan tak, aby okraj límečku košile byl částečně viděn.

Lajbl je krátká vestička bez rukávů, podobně jako u dívčího kroje jde o velmi starobylost oděvní součást. Lajbl je vzadu vysoko vykrojen do poloviny zad a symetricky rozdělen ozdobami. Vpředu těsně přiléhá a nezapíná se. Úprava a výzdoba dnešních lajblů ve srovnání s předchozími je již značně zjednodušena a červené podkladové hedvábí je vedle navrapených stužek a stočených šňůreček doplněno lesklými flitry. Na levou stranu lajblu se připevňují dlouhé malované mašle, sahající do půli stehů. Mašle jsou nahoře složeny v krásně upravený vějíř, do kterého se vkládá umělá květina nebo živá snítka.

Červenice jsou základním znakem podlužáckého slavnostního kroje pro svobodné mládence. Od poloviny 19. století se zhotovují z jasně červeného sukna (původní barva byla fialová),

stříhově přiléhají k tělu a u kotníků se uvazují přišíťými šňůrkami. V pase je všit řemen, který se i s klínkem utahuje. Klínek (poklopec) nemá knoflíky a zapíná se tradičními kovovými háčky. Na vnějších stranách nohavic je našita modrá šňůra, která na zadní straně nahoře v pase tvoří kolečko. Šňůry i kolečko bývají doplněny krásným modrým „cifrováním“ a barevnou výšivkou. Takto zdobeny jsou i klínek a přední část nohavic od pasu ke kolenům.

Ke slavnostnímu kroji svobodných chlapců také neodmyslitelně patří čizmy. Oproti původním z přelomu 19. a 20. století, kterým se též kvůli rovným kraflíkům okutým železem říkalo „sekavice“, jsou soudobější zhotovené z vystužené až tvrdé černé kůže (dnes se i lakují) s vykrojeným podpatkem, který je ukončený asi 2 cm vysokou žlutou podkůvkou. Podrážky jsou z vnější strany obarveny cihlově červeně. Velmi nápadné je jejich zdobení. Horní okraj holinky je olemovaný fialovým hedvábným úpletem, popř. červenou kůží a vpředu je vykrojený s upevněnou fialovou růžicí, z níž je spuštěný fialový hedvábný střepec sahající až k nártu. Dále nechybí ozdobné sešití a prošití barevným dírkovým hedvábím barvy zelené, červené, bílé a fialové. Vnitřní i vnější strana je pak strojově vyšívána na rovné hladké kůži dle předkreslení, ve výšivce většinou nechybí typické podlužácké srdíčko.